Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0416U004538

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-11-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Змієвська Олена Анатоліївна

2. Zmiievska Olena Anatoliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-10-2016

Спеціальність за освітою: 7.130102

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Селекційна цінність ліній-відновлювачів фертильності для створення високогетерозисних гібридів жита озимого

2. Breeding Value of Lines - Restores to Create Highly Heterosis Winter Rye Hybrids

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження: відновлювальна здатність у відновлювачів фертильності, вплив абіотичних факторів на пилкоутворювальну здатність, життєздатність пилку жита озимого та показники кількості та технологічних якостей зерна гібридів жита озимого, характер успадкування господарсько цінних ознак у гібридів жита озимого. Мета: визначити селекційну цінність ліній-відновлювачів фертильності жита озимого та сортів-популяцій, встановити закономірності успадкування господарсько цінних ознак, створити вихідний матеріал ліній-відновлювачів фертильності з комплексом цінних ознак для гетерозисної селекції жита озимого на основі ЦЧС Р-типу і порівняти відновлювальну здатність ліній-відновлювачів фертильності та сортів-популяцій. Методи: польовий, вимірювально-ваговий, технологічний, цитологічний, статистичні та загальнонаукові. Новизна Вперше в умовах України встановлено особливості нових зразків відновлювачів

фертильності для джерел стерильності Р-типу за відновлювальною, комбінаційною, пилкоутворювальною здатністю, життєздатністю та фертильністю пилку; визначено селекційну цінність та надано характеристику відновлювачів фертильності за цінними ознаками; упорядковано критерії оцінки відновлювачів фертильності для використання в селекції на гетерозис; виділено джерела за комплексом цінних ознак; доведено можливість використання простих високогетерозисних гібридів у виробництві при правильному підборі батьківських компонентів на підставі попередньої оцінки за комбінаційною, пилкоутворювальною та відновлювальною здатністю. Результати: Встановлено зразки з відновлювальною здатністю 100 %. Виявлено три лінії з комплексом цінних ознак, які рекомендовано для створення нового вихідного матеріалу в селекції високогетерозисних гібридів. Встановлено і рекомендовано до залучення у селекцію на зимостійкість джерело підвищеної зимостійкості 9 балів. Виявлено дві лінії зі стабільно високою ЗКЗ незалежно від погодних умов, які рекомендовано до використання у селекції високогетерозисних гібридів. Виявлено три лінії з проявом високої ЗКЗ у посушливих погодних умовах, які рекомендовано до залучення в селекційні програми щодо створення посухостійких гібридів. Створено гібрид Нептун F1 за участю лінії л. 063491 В, який у 2015 р. передано до державного сортовипробування. Ступінь впровадження: Наукові розробки використано в селекційній програмі та насінництві жита озимого зокрема в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, на Верхняцькій ДСС Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, За результатами роботи отримано два свідоцтва про реєстрацію зразка генофонду жита озимого в Україні. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

2. Object: Restoring ability of fertility restorers, influence of abiotic factors on pollen-forming ability, winter rye pollen viability and parameters of quantity and technological properties of winter rye hybrid grain, heredity patterns of economically valuable traits in winter rye hybrids. Objective: To determine the breeding value of lines - winter rye fertility restorers and varieties-populations, to establish heredity patterns of economically valuable traits, to create starting material - lines - fertility restorers with a set of valuable traits for heterosis winter rye breeding - based on P-type CMS and to compare the restoring ability of lines - fertility restorers and varieties - populations. Methods: field, measuring and weighing, technological, cytological, statistical and general scientific. Novelty: For the first time in the conditions of Ukraine, peculiarities of new accessions - fertility restorers for P-type sterility sources were established in terms of restoring, combining, pollen-forming abilities, pollen viability and fertility; the breeding value was estimated, and fertility restorers were characterized by valuable traits; evaluation criteria of fertility restorers were regularized for use in breeding for heterosis; sources with a set of valuable traits were identified; the possibility of usage of simple highly heterotic hybrids in production, provided proper selection of parents on the basis of preliminary assessments of combining, pollen-forming and restoring abilities was proven. Results: Accessions with 100% restoring ability were distinguished. Three lines with a set of valuable traits, which are recommended for the creation of novel starting material in the breeding of highly heterotic hybrids were identified. A source of increased winter hardiness of 9 points was found and recommended for use in breeding for winter hardiness. Two lines with high GCA, regardless of weather conditions, which are recommended for use in the breeding of highly heterotic hybrids, were revealed. Three lines with high GCA in dry weather conditions, which are recommended to be used in breeding programs to create drought-tolerant hybrids, were identified. F1 hybrid 'Neptun', which was submitted to the state variety trial in 2015, was evolved from line l. 063491 V. Degree of Implementation: The research results are used in breeding programs and winter rye seed production, in particular in the Plant Production Institute nd. a VYa Yuryev NAAS, Verkhniachka Research-Breeding Station of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beet NAAS. Two registration certificates for the winter rye gene pool accessions in Ukraine were received on the basis of these results. Scope of Implementation: Scientific institutions of NAAS and the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, higher educational establishments, agrarian enterprises of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єгоров Дмитро Костянтинович

2. Yehorov Dmytro Kostiantynovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ващенко Володимир Васильович

2. Ващенко Володимир Васильович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Зоя Олександрівна

2. Мазур Зоя Олександрівна

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кириченко Віктор Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кириченко Віктор Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.